

11–12 FEBRUARI 2010 I SEVILLA

**DEN RÅDGIVANDE GRUPPENS FÖRKLARING OM
DEN EUROPAOMFATTANDE UNDERSÖKNINGEN OM
LIVSMEDELSKONSUMTION**

VAD STÅR PÅ MENYN I EUROPA?

**– EN UNDERSÖKNING OM LIVSMEDELSKONSUMTIONEN I EUROPA (EU-
Menu)**

Förslaget till den första Europaomfattande undersökningen om livsmedelskonsumtion i EU har fått namnet ”Vad står på menyn i Europa? (EU-Menu)”. Planeringen av undersökningen kommer att samordnas av EFSA och dess utformning och genomförande kommer i hög grad att involvera berörda nationella institutioner. I den här datainsamlingen används metoder som ger jämförbar och tillräckligt detaljerad information som är lämpad för riskbedömningsändamål och som representerar alla länder och regioner i EU. Tidigare EU-finansierade initiativ ligger till grund för att den här samordnade europeiska satsningen kan omsättas i handling. Insamlingen av uppgifter om livsmedelskonsumtion är tänkt att pågå från 2012 till 2017, med en förberedelseperiod mellan 2010 och 2011. Särskild uppmärksamhet kommer att riktas mot att se till att så många som möjligt i respektive land bidrar till insamlingen av representativa uppgifter.

Det här förslaget presenterades på den rådgivande gruppens möte i Aten den 25 november 2009. Den rådgivande gruppen rekommenderade att detta samarbetsprojekt mellan medlemsstaterna och EFSA ska ges hög prioritet.

Inom Europeiska unionen, liksom i många andra delar av världen, är man mån om att uppmuntra till ett hälsosammare och säkrare levnadssätt. I detta avseende har Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet (EFSA) en viktig roll i arbetet med att främja och samordna en standardiserad datainsamling och enhetliga riskbedömningsmetoder som grunden till en säker livsmedelsförsörjning och hälsosamma kostvanor i Europa. Det finns för närvarande ingen harmoniserad information om livsmedelskonsumtion på EU-nivå. Att samla in uppgifter om livsmedelskonsumtion av hög kvalitet på individnivå med en standardiserad metod som omfattar alla från barn till äldre över hela EU är en högprioriterad uppgift. Ett sådant åtagande kan endast genomföras i nära samarbete med alla medlemsstater och organisationer som är verksamma på området.

Tillgång till enhetliga uppgifter om livsmedelskonsumtion i alla medlemsstater är en förutsättning för flera olika funktioner hos de europeiska myndigheter som ansvarar för riskbedömningen och andra organ och berörda parter. De standardiserade uppgifterna om livsmedelskonsumtion kan användas både vid kontrollen av livsmedelssäkerheten mot befintliga faror och vid bedömningen av framtida risker, men de kan även komma till användning vid inrättandet av ny och uppdateringen av befintlig lagstiftning avseende livsmedelssäkerhet. De kan fungera som underlag till den kontroll av kostvanor som behövs för att kunna planera, införa och utvärdera riktlinjer för nutrition och folkhälsa och till utvecklingen och utvärderingen av förebyggande åtgärder för att stävja hälsorelaterade epidemier (t.ex. övervikt och fetma och typ 2-diabetes) och till forskningen om kopplingarna mellan livsmedelsintag och hälsomässiga beteendemönster och akuta och kroniska sjukdomsrisker.

Om riktigheten i bedömningen av riskerna när det gäller livsmedelssäkerhet kan förbättras och konservativa föreställningar begränsas kan kostnaderna för livsmedelsindustrins regelefterlevnad minskas samtidigt som konsumenterna får ett fullständigt skydd – en vinn-vinn-situation. Kunskapen om vad vi äter kan ge underlag till långsiktiga riktlinjer om hälsa för att stävja stigande sjukhusvårdskostnader för att behandla livsstilsjukdomar.

På EU-nivå finns det för närvarande inga krav när det gäller nationell insamling av uppgifter om livsmedelskonsumtion på individnivå. Trots det genomförs flera nationella undersökningar om kostvanor i många europeiska länder. Dessa ger värdefull information som kan användas i nationella riktlinjer och är central i näringskontroller. Den metod som används ger emellertid inte alltid uppgifter som är tillräckligt precisa för att kunna bedöma exponeringen. Nationella uppgifter om livsmedelskonsumtion är dessutom inte direkt jämförbara på grund av den mångfald metoder som tillämpas över hela gemenskapen.

Behovet av att standardisera uppgifter om livsmedelskonsumtion lyftes fram i SCOOP-uppgift 4.1 och diskuterades i projekt som DAFNE, EPIC, FLAIR-projektet Eurofoods-Enfant, COST Action 99 med flera. I det EU-finansierade EFCOSUM-projektet och dess efterföljare EFCOVAL utvecklades dessa åtgärder och man arbetade för att ta fram en metod för en europeisk undersökning om livsmedelskonsumtion som ger internationellt jämförbara uppgifter.

År 2005 avgav EFSA:s vetenskapliga kommitté ett omdöme om exponeringsbedömning och rekommenderade en omedelbar insamling av tillgängliga uppgifter om konsumtion på en aggregerad nivå följt av en utökad insamling av uppgifter på detaljnivå. Som en första åtgärd samarbetade EU:s medlemsstater i skapandet av den summariska databasen om europeisk livsmedelskonsumtion som har varit i drift sedan slutet av februari 2008. I slutet av 2008 inledde EFSA projekt som syftade till att inrätta en mer omfattande databas om europeisk livsmedelskonsumtion utifrån befintlig information om vuxna och barn på detaljnivå. När den omfattande databasen är i drift under 2010 beräknas riktigheten i EFSA:s exponeringsbedömningar avsevärt förbättras. Uppgifterna kommer emellertid fortfarande att vara påverkade av vilken metod som används för insamlingen, vilket gör att de inte kan jämföras mellan de olika EU-länderna. Insamlingen av korrekta och harmoniserade uppgifter om livsmedelskonsumtion på en Europaövergripande nivå är följaktligen ett primärt långsiktigt mål för EFSA.

Medlemmarna i den rådgivande gruppen inser värdet av Europaomfattande uppgifter om livsmedelskonsumtion för att åstadkomma en effektiv riskbedömning och stödjer fullt ut de övergripande målsättningarna med EU-meny i syfte att uppnå detta, och ställer sig bakom förklaringen. Den rådgivande gruppen uppmanar EFSA att fortsätta utarbeta den detaljerade planeringen av det här arbetet under 2010–2011, bland annat hur EU-meny kan inordnas i den allmänna ramen för näringskontroller på nationell nivå.

FÖLJANDE MEDLEMMAR I DEN RÅDGIVANDE GRUPPEN STÄLLER SIG BAKOM OVANSTÅENDE FÖRKLARING

Belgien

Bulgarien

Cypern

Danmark

Estland

Finland

Frankrike

Grekland

Irland

Italien

Lettland

Litauen

Luxemburg

Malta

Nederländerna

Norge

Polen

Portugal

Rumänien

Slovakien

Slovenien

Spanien

Schweiz

Storbritannien

Sverige

Tjeckien

Tyskland

Ungern

Österreich
